

Új lelőhelyek

Az élelmiszeripar termelése egy év alatt 9 százalékkal nőtt. A növekedés kb. egyötöde a tartósítóiparban realizálódott.

A közlekedési vállalatok 1987-ben 274 millió tonna árut szállítottak, 3 százalékkal kevesebbet, mint az előző évben. Ezen belül a vasúti áruszállítás mennyisége lényegében nem változott, a tehergépkocsi által szállított áruk súlya 8 százalékkal emelkedett. Az év folyamán a személyszállítási teljesítmények kismértékben emelkedtek.

1967-ben a vasútnál a vilamosvontatás aránya 20 százalékra, a Diesel-vontatásé 30 százalékra emelkedett, a gőzvontatás aránya pedig az 1966. évi 59 százalékról 50 százalékra csökkent. 1967-ben új utak építésére kb. 30 százalékkal többet fordítottak, mint 1966-ban.

1967. évben a beruházások — előzetes adatok szerint — a tervezettnél jóval nagyobb mértékben, mintegy 15 százalékkal nőttek és ezzel a beruházások 1966. és 1967. évi összege jóval meghaladták azt, amennyivel a harmadik ötéves terv a tervezési időszak első két évére számolt. A beruházásokon belül 1967. évben legnagyobb mértékben az importgép-beruházások emelkedtek, de számottevő volt a hazai gyártású gépek és az építési beruházások növekedése is. Az 1967. évben felhasznált beruházási összegnek csaknem felét az ipar és az építőipar, kb. 15–15 százalékat a mezőgazdaság és a közlekedés fejlesztésére fordították.

1967. év folyamán több fontos új létesítményt helyeztek üzembe.

1967-ben a külkereskedelmi forgalom is nagyobb volt annál, mint amekkorával a terv számolt. Az összes forgalom belül a behozatal — főleg a gépek és egyes fogyasztási cikkek (pl. a hűs jelentős terven felüli importja folytán — 13 százalékkal emelkedett. A kivitel 7 százalékkal volt több mint 1966-ban. A behozatalban a legnagyobb arányú képviselő nyersanyag- és félkésztermék-import az átlagosnál kevésbé nőtt. Az átlagot jóval meghaladó mértékben emelkedett a gépek és a fogyasztási cikkek behozatala. A kivitelben belül a legnagyobb hányadot kivezető gépekexport, valamint az ipari fogyasztási cikkek exportja nőtt jelentősen. 1967-ben a külkereskedelmi forgalmunkat a szocialista országokkal növeltük nagyobb mértékben. Az év folyamán az összes forgalomnak 68 százalékát a szocialista országokkal, 3 százalékát a Szovjetunióval bonyolítottuk le.

Külkereskedelmi mérle-
günk — az 1966. évi akti-
vummal szemben, 1967. év-
ben passzív egyenleggel (be-
hozatali többlettel) zárult. A
szocialista és a fejlett tőké-
s országokkal bonyolított for-
galomban behozatali többle-
tünk, a fejlődő országok vi-
szonylatában kiviteli többle-
tünk volt.

1967-ben a lakosság jövedelmein belül a pénzbevételek mintegy 150 milliárd forintot tettek ki, 10 milliárd forinttal, 7 százalékkal többet, mint 1966-ban. A jövő

delmek reálértékének növekedése — a fogyasztási cikkek árszínvonalának kismértékű emelkedése folytán — ennél valamivel mérsékeltebb volt.

1967-ben a lakosság egy főre jutó reáljödölmé — a tervet meghaladó mértékben, kb. 6 százalékkal nőtt 1966-hoz képest. A munkások és alkalmazottak egy főre számított reáljödölmé kb. 5 százalékkal, a parasztság fogyasztásának reálértéke ennél valamivel nagyobb mértékben (6—7 százalékkal) emelkedett. A munkások alkalmazotti reáljödölmé emelkedésében az egy keresőre jutó reálbér (3—3,5 százalékos) növekedése mellett szerepe volt annak, hogy a társadalmi juttatások jelentősen nőttek és hogy kis mértékben a keresők száma is nőtt. Családi pótlék címén 1967-ben 7 százalékkal többet fizettek ki, mint az előző évben. Jelentős összeget folyósítottak gyermekgondozási segély címén is.

1967-ben a kiskereskedelmi forgalom — folyó áron számítva — 105 milliárd forint volt, 10 százalékkal nagyobb, mint 1966-ban. (A terv a forgalom kb. 3—4 százalékos növekedésével számolt.) Az összes forgalom belüli a lakosság áruvásárlási vai valamivel kisebb mértékben, 9 százalékkal nőttek, míg a közületek és a vállalatok 28 százalékkal több árut szereztek be a kiskereskedelemtől, mint 1966-ban. Az év folyamán az élelmiszerek és élvezeti cikkek eladása 9 százalékkal, a ruházati cikkeké 7 százalékkal, a vegyes iparcikkeké 13 százalékkal nőtt.

A lakosság áruellátása: 1967-ben általában kielégítő volt. Egyes termékekből, azonban, mint pl. sertéshúsból, egyes építőanyagokból, keresletet nem mindig tudták kielégíteni.

1967-ben a lakosság szolgáztatásokra 7 százalékkal több pénzt adott ki, mint

1966-ban. Ezen belül a kulturális kiadások 8 százalékkal, a közlekedésre és a posta szolgáltatásaira fordított összegek 9 százalékkal nőttek.

Az ország népessége 1968. január 1-én kb. 10 236 000 fő volt, mintegy 39 000 fővel több, mint egy évvel korábban. (Az előző három év átlagában a természetes szaporodás évi 31 000 főt tett ki.)

Az ezer lakosra jutó élveszületések száma — az 1966. évi lassú emelkedés után — 1967-ben 7 százalékkal tovább nőtt és 14,5 ezerrellett ki. Ez az arány azonban még mindig alacsonyabb az európai átlagnál. Az élveszületések számának növekedése és a halandóság kismértékű emelkedése mellett az ezer lakosra jutó természetes szaporodás — az 1966. évi 3,6 ezerrelkül szemben — 1967-ben 3,8 ezerrel volt.

Az orvosok száma egy év alatt 800 fővel nőtt és 1967. év végén 21 000 főt tett ki. 1967. december 31-én tízezer lakosra 20,5 orvos jutott. 1967 végén 2000 kórházzal több állt a betegek rendelkezésére, mint egy évvel korábban és ezzel a kórházi ágyak száma 81 500-ra emelkedett.

Az 1967/68. iskolai évből a középiskolai tanulók száma 351 000, az egyetemi és főiskolai hallgatók száma 84 ezer volt. A közép- és főiskolai tanulók száma — főleg az esti és a levelező tagozatokon — az előző tanévhez képest csökkent.

A televízió-előfizetők száma 1967. év folyamán 170 ezerrel 1 170 000-re emelkedett. A személygépkocsiállomány egy év alatt 28 000 darabbal gyarapodott és 1967. év végén 144 600 darab volt.

Sebes Sándor, a belkereskedelmi miniszter első helyettese és Ludovít Bortel csehszlovák belkereskedelmi miniszterhelyettes aláírta az 1968. évi magyar-csehszlovák belkereskedelmi választékcserre megállapodást.

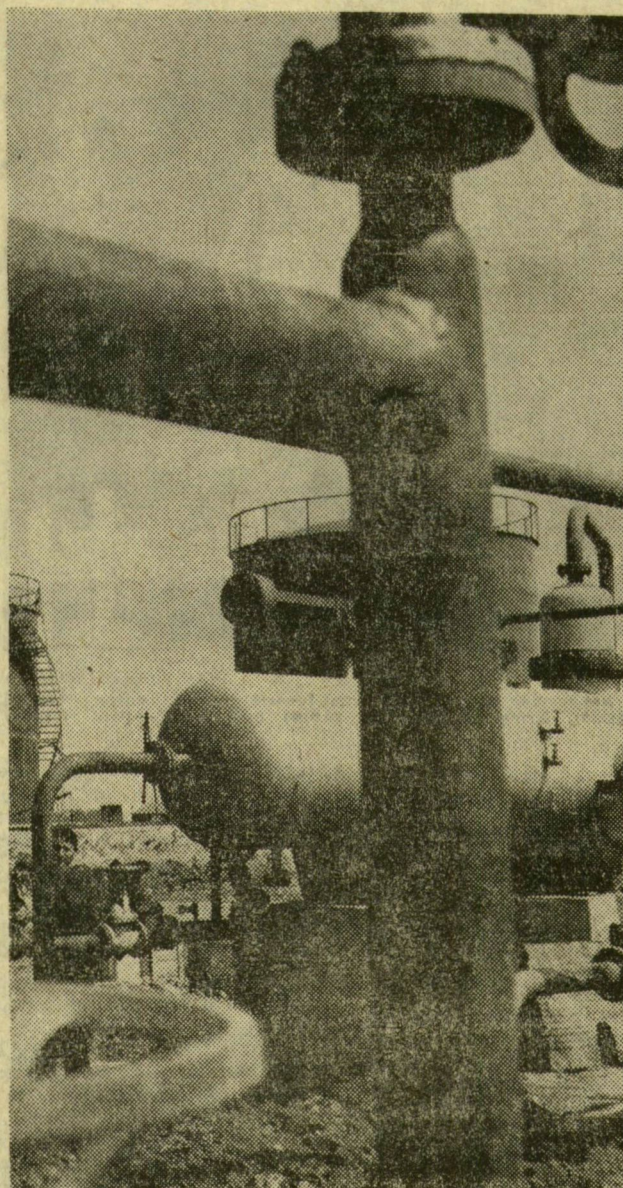
Régen ismerem Molnár Imrét a tiszaszigeti Búzakalász Tsz főagronómusát. Olykor, ha találkoztunk, két perc sem kellett, s máris örök témájánál tartott: így nem élhetünk sokáig. Vétünk összel, tavasszal, reménykedünk, s aztán arat helyettünk a Tisza vize. Nem ritka, hogy tavaszi áradás idején két-három méterrel is magasabban áll a gátak mögött a folyó szintje, mint kívül a töltesek mentén a bevetett földek. Tavaly például két és félmillió forintja úszott el a szövetkezetnek a felfakadó vizekkel. Azelőtt még több, de kétfélmillión egyik évben sem kevesebb.

Legutóbb, amikor ismét meglátogattam a tisztaszerető főgonnómust, számomra szokatlanul nyugodt volt, bizakodó derűjéből úgy éreztem, nem fog panaszkodni többet, legalább is a belvi miatt nem. A vezetőség nagy terve, ami most már az egész falué, lépésről lépésre megvalósul. Tizenöt millió forintot komplex belvízre-

dezési programba kezdtek, melynek csupán a dokumentációja 600 ezer forintba került. Nagyon nagy munka, de öt év alatt befejeződik. Teljesen új csatornarendszert kell építeni a nagyterjedésű szövetkezeti határban, az új csatornák hossza összesen 42 kilométer lesz. Ugyanakkor az egész határból eltűntetik a dombokat, hajlatokat, teljes tereprendezés

végeznek. Sok ezer köbméter
nehéz anyagot kell megmoz-
gítani, elhordani. Csak így
válík egyenessé a fakad-
vizek útja a Tisza felé. A vi-
zet áradás idején gépek eme-
lik majd vissza gátak mögé.
Mindezt többnyire saját ere-
jéből végzi a gazdaközösség.

Az első 300 holdon má befejeződött a rendezés. Tavaly egymillió forintot adtak nehéz gépekért, melyek további rendezési munkához szükségesek. Pelle László, a tsz főkönyvelője már te nyekkel is tudja bizonyítani a vállalkozás hasznosságát. A rendezett földekről oly

Somogyi Károlyné felvétele

A gyűjtő- és szeparátorállomások véglegesen letelepülnek

A szegedi medence szénhidrogén bányászata rendkívül nagy feladatok előtt áll ebben az esztendőben. Az Alföldi Kőolajfúrási Üzem összesen húsz kutató berendezéssel, mintegy 200 ezer méteres fúrási munkát végez majd el. Csaknem egyharmaddal többet, mint 1967-ben. Az eddigi kutatási területekről néhány berendezés új helyen kezd dolgozni. Hingl József üzemegységvezető arról tájékoztatott, hogy Ásotthalom és Kelebia környékén is szénhidrogént keresnek. Másfél év alatt kialakult a szegedi medence viszonyaihoz legjobban megfelelő fúrási technológia, megteremtették a szükséges technikai feltételeket is. Ezzel lehetővé válik, hogy az üzemegység az

eredeti tervekkel szemben mintegy 85—90 kutat mélyít-
sen 1968-ban. Természetesen
ez nem végleges terv, hiszen
számolnak a váratlan esemé-
nyekkel is.

Múlt évben — kísérleti jelleggel — a Tisza—Maros medre alá irányított fúrásokat végeztek. Az eredmények alapján most dönti el az üzemegység, hogy az idén alkalmazzák-e ezt a módszert vagy az ártérületeken építenek ki kutatási bázisokat. A kutatómunka változatlanul folytatódik az algyő területeken, itt zömében a mélyszinti, 2600—3800 méter mélységű fúrásokat végeznek.

Hingl József azt is elmondotta, hogy tovább javul az üzem munkásainak szociális ellátása. Jelenleg 270 embernek van megfelelő munkásszállása. Hamarosan újabb modulbarakkok készülnek el, s ezzel már 600 ember részére biztosítanak kényelmes szállást. A köolajfűrészi üzem már nem küzd nyomasztó munkaerő-gonddal, ettől függetlenül a következő hónapok feladataihoz szükség van új munkásokra is.

A Nagy-alföldi Kőolajtermelő Vállalat szegedi üzeme megkészszerzi termelését 1968-ban: több mint félmillió tonna kőolajat és csaknem 130 millió köbméter földgázt termel.

A művelődésügyi miniszter két fontos munkavédelmi utasítást adott ki. Az egyik az oktatásügy területén is újra szabályozza az üzemi balesetek bejelentését, nyilvántartását és kivizsgálását. Döntési joggal ruhazza fel a munkavédelmi felügyelőket, a szakszervezeti bizottságokat a dolgozó és a munkáltató közötti vitában. Ugyanakkor 3000 forintot

Az önállóság az új mechanizmusok kialakítását elve. A kezdeményező-készség, ítélőképesség és döntési szándék erőteljes felszabadítja a vezetőket tekintete nagyobb területet fog át, intézkedéseik messzebb érzékelik hatásukat. Nem köti meg kezüket a gazdasági mutatók sokasága, de nem is menti fel bonyolult helyzetekben és jelentős átlomásokon a véleményalkotástól a végső szó ki mondásától.

Az önállóság béna a felelősség nélkül. Mi több: szertelenségre és meggon-
dolatlanságra csábíthat.
Hol hát a határa? Ott,
ahol a közösség kisebb
vagy nagyobb érdekei hú-
zódnak.

Nem rossz szándékból, esetleg éppen túlbuzgóságból, félreértés és túlszaladás is előadódhatik. Egy szakközépiskola például úgy értelmezte hatáskörét, hogy saját intézetében ezentúl ő szabályozza a iskoláztatást, meghatározza azt a területet, ahonnan tanulókat felvesz. Egyik-másik tanács „előrelátón” tartalékol s nem biztosítja folyamatosan az egészségiügyi és művelődési költségeket. A felsorolt példák (s számukat szaporíthatnánk) arról vallanak, hogy az önállóság érvényesítésében itt-ott megfelelnek mások önállóságáról, ugyancsak biztosított jogköréről, a különböző szervek és intézmények egymásrautaltságáról. Bizonyára előadódnak majd másfajta esetek is, amikor egyesek a „bölcsék követ” érzik zsebükben, és úgy gondolják, hogy saját tapasztalatuk, rutinjuk — mások meghallgatása nélkül — egymagában is elegendő fontos döntések meghozatalához. Előfordulhat, hogy így is telibe találnak. Alkalmilag, de rendszeresen semmiképp sem. Ha a csalhatatlanság „munkamódszerre” válik — könnyű megjósolni —, felülük fejüket a gondok és a hibák. Az igazi önállóság a kölcsönös bizalomból emelkedik ki, a vélemények, az eszmecsere, a viták tüzeiben edződik.

Nincs ebben semmi el-
lentmondás. Az ön-
állóság mindig is
olyan erő volt és marad,
amelynek alkalmazása jó
ítélőképességgé, az alterna-
tívák között eligazodni tu-
dó és dönteni akaró ember
kell, olyan, akit higgadt-
sága és türelme megőrz
kapkodástól, az elhamar-
kodott intézkedésektől is.

Sárközi Andor

Csepi József